
Előszó

A könyv különösen azon vállalati vezetők és tudásmunkások érdeklődésére tarthat számot, *akik szeretnek a dolgok mögé látni*. A könyv első része bemutatja a munka és a tőke mélyszerkezetében zajló átalakulásokat, amelyek átírták és átírják életünket.

A munkához szükséges tudás ma már nem fér el a korábbi tőketulajdonosok és menedzserek fejében, s ezért a tudásmunkások, akik személyiségükben hordozzák e tudást, e tőke tekintetében társtulajdonosok. Ez alapjaiban változtatta meg a vezetés feltételeit.

A tudásintenzív kor vezetői gyakran túlterheltek. Terhelésük szellemi természetű. Ezért a mai szervezetek vezetését érdemes úgy tekinteni, mint a szervezet tudatát. A könyv a vezetői terhelés optimalizálásához is alapvető ismereteket nyújt.

A könyvből átfogó panorámát kapunk az értékek előállításának globális változásairól.

A könyv háttere.

Mi történik a világban (és a tudományban)?

- A termékekben egyre nagyobb a tudás, ezért egyre több a tudást termékbe építő munka és munkás; *a gazdaság tudásgazdasággá válik*. A dolgozók egyre inkább tudással dolgoznak.

- A vezetés nem ezt tanulta, ezért menet közben tanulja ezt az új fajta munkát. S a tudás hálózati és társas természete miatt meg kell tanulnia, hogy nem dolgokat, hanem társadalmi viszonyokat vezet.
- Ez meg azt igényli, hogy a vezetésnek nem csak dologi-technikai rendszert kell szervezni, hanem tudásokat kombináló, kommunikatív „társadalmat” is, technoszociális rendszert.
- Jobban megértjük azt a változást, amely *történik* a vezetőkkel, és ezért mélyebben megalapozhatjuk a szervezetek fejlesztését.
- A könyv előzményei vállalati kutatási munkák. Kutattuk a szervezeti kommunikációt, az „elhavazás”, a túlterhelés problémáit. A könyv háttérét képezi az elméleti megfontolásokon túl mintegy 600 vezetővel készített mélyinterjú. S a kutatói felfogásunkban már szerepelt az a megközelítés, ami e könyvben van. A könyv segítségével jobban érthetővé válik a vezetői túlterhelés problémája is. A könyv egy-egy fejezetét időnként előadom vállalati vezetőknek, s az a tapasztalatom, hogy sok releváns felismerésük van. Sok „húszfilléres leesik”. A téma „ül”.
- A problémára már pár évtizede reflektálnak a társadalmi-tőke-elméletek. (Bourdieu: gazdasági tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke, Schultz, Szántó Zoltán stb.) Ezek a hagyományos tőkék *mellé* veszik fel a társadalmi tőkét. Én a tőke kommunikatív elméletében a tőke minden fajtáját társadalmiként tekintem.
- A könyv egy átfogó képet ad az értékek előállításának változásairól, s ebben a vezetés problémáiról.
- A kommunikációelméletben Horányi Özséb iskolájában egy csoportot alkotunk, amely a kommunikáció participációs elméletét műveli. Szerencsésnek tartom magam, hogy e műhelyben fejlődhettem. Ebben a kommunikáció mint a problémamegoldó felkészültségek-

hez való hozzáférés jelenik meg. A problémamegoldó felkészültségeket tekinthetjük tőkének. Ennek segítségével elemezhetjük a problémamegoldó felkészültségeket mint amelyek az emberiség kultúráját alkotják (tárgyak, szimbolikus, értelmi, értékszerkezetek). Ezt elemzem a könyv első részében. Ez kommunikációelméleti *tudományos újdonság, s tőkeelméleti újdonság*. A társadalmi-olvasói relevanciája ott van, hogy jobban értjük vele a tudástőke helyét a többi között. Ennek következménye van a szervezetek vezetői számára, a társadalomelméletek számára és a társadalomfejlesztési programok számára. Ezekhez tudományos alapot nyújt. Nem ismerek ilyen megközelítésű könyvet a vezetők mai problémáiról.